

Jõhvi Vallavalitsus
Kooli tn 2
41595 Jõhvi
Ida-Virumaa

18.12.2024 nr 9.5-2.2/24-25/14/28

Jõhvi Kesklinna Kooli haldusjärelevalve õiendi kinnitamine

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 87 lõike 1 ning haridus- ja teadusministri 24.05.2022 käskkirja nr 155 „Volituste andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Jõhvi Kesklinna Kooli haldusjärelevalve õiendi (lisatud).
2. Kooli pidajal esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.
3. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kaidi Maask
järelevalve valdkonna peaekspert

Koopia: Jõhvi Kesklinna Kool, sekretar@jklk.edu.ee

JÕHVI KESKLINNA KOOLI HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Jõhvi Kesklinna Kool (edaspidi *kool*) on Jõhvi Vallavalitsuse (edaspidi *pidaja*) hallatav õppeasutus aadressil Narva mnt 16, Jõhvi 41536, Ida-Virumaa.
2. Haldusjärelevalvet teostati Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi 11.09.2024 korralduse nr 9.5-2.2/24-25/14/1 „Haldusjärelevalve algatamine Jõhvi Kesklinna Koolis“ alusel.
3. Järelevalves selgitati, kas koolis on eesti keele ja eestikeelse õppe korraldamisel lähtutud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses, riiklikes õppekavades ning teistes õigusaktides sätestatust; kas õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon ja riigikeeleoskuse tase vastavad kehtestatud nõuetele ning kas eesti keele ja eesti keeles aineid õpetavad õpetajad on läbinud teises keeles õpetamise või metoodikakoolitusi; kas koolis hinnatakse eesti keele ja eestikeelse aineõppe kvaliteeti ning tulemuslikkust ning kavandatakse sellest lähtudes arendustegevusi.
4. Järelevalvet kooli ja selle pidaja tegevuse õiguspärasuse üle teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna õigusnõunik Margit Ahu ja peaeksperdi Kaidi Maask, eksperdina oli kaasatud Keeleameti järelevalveosakonna Ida-Viru järelevalvetalituse peainspektor Renata Laas.
5. Haldusjärelevalve algas 12.11.2024.
6. Järelevalves vesteldi kooli direktori, õppealajuhataja, pidaja, eesti keele ja eesti keeles õpetavate õpetajate, õpilaste ja hoolekogu esindajatega, tutvuti kooli vaadeldava valdkonna dokumentatsiooni ja õppekeskkonnaga, võrreldi õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente ja Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekandeid.

KOKKUVÕTE

Jõhvi Kesklinna Kool on Jõhvi vallas tegutsev eesti ja vene õppekeelelega põhikool, mis korraldab õpet põhikooli I–III kooliastmes. Põhikoolis õppis järelevalve ajal 565 õpilast: I kooliastmes 209, II kooliastmes 193, III kooliastmes 163 õpilast. Õppe- ja kasvatusala töötajaid oli 48. Eestikeelsele õppele on koolis üle läinud 1. ja 4. klassid. Teistes klassides õpitakse keelekümblusmetoodika järgi, varane ja hiline keelekümblus. Koolis on ka venekeelseid klasse, kus õpetatakse eesti keelt teise keelena.

Kooli õppekava üldosas on sätteid, mis ei ole õiguspärased. Õpilastel peab olema võimalus sooritada ebaõnnestunud tööd uuesti ning lõpuklassi aastahinded tuleb välja panna hiljemalt 1. juuniks. Lihtsustatud õppes on vajalik korrastada õpetatavate ainete ja valikõppeainete loetelu

ning ülesehitust. Täiendamist vajab ka loovtöö osa ja lisaõppe võimaluste pakkumine lihtsustatud õppe alusel põhikooli lõpetanutele.

Õppekava ainevaldkondade kavades on vaja täiendada matemaatika ja loodusainete valdkonnakavasid, mis on kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel. Samuti on mitmes ainekavas esitatud vajalik lähtuda riikliku õppekava kehtivast versioonist ning ainekavad uuendada.

Koolis on 48 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded: direktor, õppealajuhataja, sotsiaalpedagoog ja 45 õpetajat. Kvalifikatsioon vastas kehtestatud nõuetele 32 õppe- ja kasvatusala töötajal. Kvalifikatsioon ei vastanud kehtivatele nõuetele 16-l õppe- ja kasvatusala töötajal. EHISE sissekannetes oli kooli poolt märgitud kvalifikatsioon vastavaks kuuel õpetajal, kuigi järelevalve hinnangul ei vastanud nende õpetajate kvalifikatsioon kehtivatele nõuetele, kõigiga olid sõlmitud tähtajalised töölepingud.

Koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv ei ole läbiviidava õppe- ja kasvatusgevuse mahust lähtuvalt piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine. Õpetajad annavad kokku 968 õppetundi nädalas, millest kvalifikatsiooninõuetele vastavad õpetajad annavad 72% tundidest ja kvalifikatsioonile mittevastavad 28%.

Eesti keele oskuse nõuetele vastavate õpetajate osakaal on koolis olnud läbi aastate oluliselt madalam riigi keskmisest. Koolis töötab 34 õppe- ja kasvatusala töötajat, kellele on kehtestatud eesti keele oskuse nõue C1-tasemel ja kes vastasid nõuetele. Koolis töötab 14 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle ametikohal on vajalik osata eesti keelt B2-tasemel, nendest kümnel õpetajal on vastav keeletase. Neljal õpetajal puudub vajalikku keeleoskust tõendav dokument, nende keeleoskuse tase on B1.

Koolis töötab sotsiaalpedagoog, kuid tema kvalifikatsioon kehtestatud nõuetele ei vasta. Teisi tugispetsialiste (logopeed, eripedagoog, psühholoog) koolis ei tööta ning tugiteenuseid kvalifikatsiooninõuetele vastavate tugispetsialistide poolt ei tagata.

Järelevalves vaadeldi kümmet tundi: viite eesti keele tundi ja viite eestikeelset ainetundi. Tundide vaatlusel ilmnes, et õpetajad eelistavad õpetamisel traditsioonilisi meetodilisi võtteid. Vähem pööratakse tähelepanu õpilaste seotud kõne kujundamisele, aineõppega seotud sõnavara arendamisele ja eestikeelsele terminoloogiale. Aktiivõppemeetodeid võiks tundides kasutada rohkem. Tundides pöörati suuremat tähelepanu kuulamisele ja lugemisele, vähesel määral ka kirjutamisele. Õpilased kasutavad tundides vastamisel lühivastuseid.

Sisehindamise aruanne on koostatud aastate 2021–2023 kohta, selles on välja toodud õppe- ja kasvatusgevuse ning juhtimise tulemuslikkuse tegevusnäitajad, riiklikud rahuloluküsitluste tulemused 4. ja 8. klassis ning õpetajate ja lastevanemate rahuloluküsitluste tulemused. Sisehindamise aruandes ei ole analüüsitud eelmise perioodi arengukava täitmist.

Arengukava on koostatud aastateks 2024–2027. Arengukavas on välja toodud kooli missioon, visioon, põhiväärtused ning kooli arengu eesmärgid ja selleks kavandatud tegevused valdkondade kaupa, lisaks eeldatavad tulemused, vastutajad ja ressursid. Lisaks on koolis koostatud eestikeelsele haridusele ülemineku tegevuskava, milles on välja toodud eesti ja vene keeles õpetamise osakaal ning sõnastatud õpilaste ja õpetajate keeleõppe arengut toetavad tegevused ja meetodid, eestikeelsele haridusel üleminekuplaan kolme järgneva õppeaasta jooksul ning üleminekut toetavate tegevuste ajakava.

OLUKORRA KIRJELDUS

Jõhvi Kesklinna Kool on Ida-Virumaa Jõhvi valla munitsipaalõppeasutus, mis korraldab õpet põhikooli I–III kooliastmes. Algselt on õppeasutus töötanud keskkoolina, kuid alates 2013. aasta sügisest on kool põhikool. Seisuga 12.11.2024 õppis koolis 565 õpilast ja töötas 48 õpetaja ja kasvatusala töötajat. Kooli õppekeeled on eesti ja vene keel. Koolis rakendatakse varajast ja hilist keelekümblust. Eestikeelsele õppele on üle läinud 1. ja 4. klassid.

1. Kooli õppekava ja õppekavast lähtuv õppekorraldus

1.1. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses¹ (edaspidi *PGS*) on sätestatud, et koolil tuleb riiklike õppekavade alusel koostada kooli õppekava (edaspidi *õppekava*), mis on õpingute alusdokument ja milles tuuakse eelkõige välja eripärast tulenevad valikud. Õppekava ja selle muudatused kehtestab direktor², eelnevalt tuleb need arvamuse andmiseks esitada kooli õppenõukogule, hoolekogule ja õpilasesindusele.

Järelevalves oli vaatluse all eesti keele õppega seonduv, kuid kuna õppekava on tervikdokument, käsitleti käesolevas õiendis õppekava tervikuna ning hinnati õppekava vastavust PGSide, põhikooli riiklikule õppekavale³ (edaspidi *PRÕK*) ja põhikooli lihtsustatud riiklikule õppekavale⁴ (edaspidi *PLRÕK*).

1.2. Kooli õppekava kehtestas direktor 03.09.2024⁵, kehtestatud õppekavale on andnud arvamuse õppenõukogu⁶, hoolekogu⁷ ja õpilasesindus⁸.

1.3. Õppekava üldosa ja ainekavad ei ole õigusaktidega kooskõlas ning vajavad täiendamist ja muutmist.

Kooli õppekava üldosas on järgmised vastuolud PGSide, PRÕKis ja PLRÕKis sätestatuga.

1.3.1. PRÕK⁹ sätestab õpilasele antavad võimalused ebaõnnestunud või sooritamata töö järelevastamiseks ja soorituse parandamiseks. Kooli õppekavas on kirjeldatud, et kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine, hinnatakse vastavat suulist vastust, kirjalikku või praktilist tööd hindega „nõrk“, mida ei saa järele vastata, antud säte ei ole õiguspärane.

1.3.2. PRÕK¹⁰ sätestab, et kool paneb 9. klassi õpilasele aastahinded välja hiljemalt 1. juunil, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle. Kooli õppekavas on aga kirjeldatud, et lõpetajale pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle. Antud säte on vastuolus määrusega.

1.3.3. PLRÕK¹¹ sätestab õppeainete jagunemise kohustuslikeks õppeaineteks ja valikõppeaineteks. Lihtsustatud õppes ei eksisteeri vaba tunnimahu. Kooli õppekava punkt 3.11.6, tunnijaotusplaan lihtsustatud õppes, kajastab alates 3. klassist vaba tunniressursi kasutamise. Tunnijaotusplaan vajab selles osas nõuetega kooskõlla viimist.

¹ PGS, § 17 lg 1.

² PGS, § 17 lg 2.

³ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“.

⁴ Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määrus nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“.

⁵ Direktori 03.09.2024 käskkiri nr 1-3/26.

⁶ Õppenõukogu 29.08.2024 koosoleku protokoll nr 6.

⁷ Hoolekogu 03.09.2024 koosoleku protokoll (numbrita).

⁸ Õpilasesinduse 03.09.2024 koosoleku protokoll (numbrita).

⁹ PRÕK, § 21 lg 7.

¹⁰ PRÕK, § 22 lg 12.

¹¹ PLRÕK, lisa 1 p 3.2.

- 1.3.4. PGS¹² sätestab eestikeelsele õppele ülemineku põhikoolis. Kooli õppekava punkt 3, õppekorraldus koolis, sätestab, et 2024/2025. õa on alanud üleminek eestikeelsele õppele. 1. septembrist 2024 lähevad eestikeelsele õppele üle 1. ja 4. klassid. Kooli õppekava üldosas on esitatud lihtsustatud õppes tunnijaotusplaan kogu põhikooli ulatuses vene õppekeele klassidele, kuid seal ei kajastu eesti keele ainetunde 1. klassis. Selle asemel on vene keele ainetunnid. Samuti ei ole kooskõlas PRÕKiga 4. klassi eesti keel teise keelena ainetundide maht.
- 1.3.5. PLRÕK¹³ sätestab tunnijaotusplaani, millest nähtuvad ained, mida lihtsustatud õppe õpilastele õpetatakse. Kooli õppekava punkt 3.2, valikainete ja võõrkeelte valik, sätestab, et lihtsustatud õppe õpilastele pakutakse valikõppeainena tööõpetust, matemaatikat ja bioloogiat. Lihtsustatud õppe tasemel ei ole kohustusliku õppeainena bioloogiat ning kui seda pakutakse valikaine raames, peab see olema ea- ja jõukohaselt koostatud.
- 1.3.6. PLRÕK¹⁴ sätestab loovtöö tegemise korralduse lihtsustatud õppe õpilastele. Kooli õppekavas on kirjas, et lihtsustatud õppes loovtööd sooritama ei pea. Loovtöö läbiviimine lihtsustatud õppetaseme õpilastele vajab õigusaktidega kooskõlla viimist.
- 1.3.7. PGSi¹⁵ kohaselt koostatakse kõikidele toimetuleku- ja hooldusõppel olevatele õpilastele individuaalne õppekava. Kooli õppekava sätestab tingimused toimetuleku- või hooldusõppel olevatele õpilastele individuaalse õppekava koostamise kohta. Samas puuduvad kooli õppekavas viited toimetuleku- ja hooldusõppe taseme õpilastele ning neile kehtivale õppekorraldusele.
- 1.3.8. PLRÕK¹⁶ sätestab põhikooli lõpetamise tingimused lihtsustatud õppe õpilasele. Kooli õppekavas on täpsustamata lihtsustatud õppetaseme õpilase põhikooli lõpetamise tingimused, sh erisused.
- 1.3.9. PGS¹⁷ ja PLRÕK¹⁸ sätestavad lisaõppe pakkumise võimaluse lihtsustatud õppe alusel põhikooli lõpetanutele ning põhikooli riikliku õppekava järgi põhikooli lõpetanutele, kellele tulenevalt hariduslikust erivajadusest on vaja pakkuda täiendavat ettevalmistust ja tuge õppe sujuvaks jätkamiseks või tööturule üleminekuks. Kooli õppekavas on see võimalus kajastamata.

Ära kuulamisel esitas kooli juhtkond täiendava informatsiooni punkti 1.3.7 kohta, et koolis ei ole ühtegi toimetuleku- ja hooldusõppe õpilast. Selgitame, et kui kooli õppekavas on välja toodud põhimõtted toimetuleku- ja hooldusõppe õpilaste õppetöö kohta, siis peavad need olema sõnastatud seadusest lähtuvalt.

1.4. PRÕKi¹⁹ põhjal peab kooli õppekava koosnema üldosast ja ainevaldkondade kavades. PRÕKis sätestatuga on vastuolud eesti keele ja kirjanduse, võõrkeelte, matemaatika, loodusainete, sotsiaalainete ja kehalise kasvatus valdkondade kavades ja ainekavades.

- 1.4.1. Eesti keele ainekavas on klassiti õpitulemuste lahtikirjutamisel lähtutud riikliku õppekava kehtetu versiooni osaoskustest, nt on osaoskusena toodud klassiti jaotuses veel õigekeelsus ja keelehoole, mida ajakohastatud ainekavas ei ole.
- 1.4.2. Võõrkeelte valdkonnakavas ei vasta PRÕKi²⁰ nõuetele valdkonnakava üldosa, mis on kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel. Läbiv teema kehtivas õppekavas on teabekeskond ja meediakasutus. Vastavad kirjeldused on toodud PRÕKi lisas 14.

¹² PGS, § 100¹⁵.

¹³ PLRÕK, lisa 1 p 3.2.

¹⁴ PLRÕK, § 2 lg 2 ja PLRÕK, § 5 lg 5.

¹⁵ PGS, § 18 lg 2¹.

¹⁶ PLRÕK, § 4.

¹⁷ PGS, § 50.

¹⁸ PLRÕK, § 4 lg 7.

¹⁹ PRÕK, § 24 lg 5.

²⁰ PRÕK, lisa 8.

- 1.4.3. Matemaatika valdkonnakavas ei vasta PRÕKi²¹ nõuetele valdkonnakava üldosa, mis on kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel.
- 1.4.4. Loodusainete valdkonnakavas ei vasta PRÕKi²² nõuetele valdkonnakava üldosa, mis on kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel. Läbiv teema kehtivas õppekavas on „teabekeskond ja meediakasutus“. Üldpädevuse "sotsiaalne ja kodanikupädevus" sisu vajab ajakohastamist. Vastavad kirjeldused on toodud PRÕKis²³.
- 1.4.5. Sotsiaalainete valdkonnakavas ei vasta PRÕKi²⁴ nõuetele ajaloo²⁵ ja ühiskonnaõpetuse²⁶ ainekavad. Ajaloo ainekavas puuduvad osaliselt 2. ja 3. kooliastme õpitulemused. Ühiskonnaõpetuse ainekavas on kirjeldatud õpitulemused riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel.
- 1.4.6. Põhikooli kehalise kasvatus valdkonnakavas ei vasta PRÕKi²⁷ nõuetele kehalise kasvatus ainekava²⁸, sest õpitulemused on kirjeldatud osaliselt riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel. Kehalise kasvatus ainekavas on õpitulemuste detailse lahtikirjutamisega tekkinud uusi õpitulemusi, mis on vastuolus PRÕKiga²⁹. Kehtivas versioonis ei ole õpitulemused kirjeldatud korduste, ajaliste ja distantsiliste mõõdetega.

Lihtsustatud õppetaseme ainekavad

Lihtsustatud õppetaseme eesti keel teise keelena, matemaatika, muusika ja kunsti ainekavad vajavad täiendamist.

- 1.4.7. Eesti keel teise keelena ainekava ei vasta PGSi³⁰ ja PGSi³¹ nõuetele, sest alates 1. septembrist 2024 alustasid esimesed klassid õppetööd eesti keeles. Kooli õppekavas puudub 1. ja 2. klassi õpitulemuste ja õppesisu kirjeldus. Lihtsustatud õppe eesti keel teise keelena ainekava õpitulemused ja õppesisu on esitatud alates 3. klassist, mis ei ole korrektne, sest eesti keeles on õppetööd alustatud alates 1. klassist.
- 1.4.8. Matemaatika ainekava ei vasta PLRÕKi³² nõuetele, sest õpitulemused on kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel.
- 1.4.9. Muusika ainekava ei vasta PLRÕKi³³ nõuetele, sest õpitulemused on kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel.
- 1.4.10. Kunsti ainekava ei vasta PLRÕKi³⁴ nõuetele, sest õpitulemused on kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel.

1.5. Ettekirjutused pidajale

1.5.1. Tagada kooli õppekava üldosa vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ ning Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määrusele nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ järgmistes osades.

1.5.1.1. Tagada, et õppekava üldosa punkt 9.4 oleks kooskõlas Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 21 lõikega 7, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.3.1 toodud selgitustest.

²¹ PRÕK, lisa 5.

²² PRÕK, lisa 4.

²³ PRÕK, § 4 ja lisa 14.

²⁴ PRÕK, lisa 6.

²⁵ PRÕK lisa 6 p 2.2.

²⁶ PRÕK lisa 6 p 2.3.

²⁷ PRÕK, lisa 2.

²⁸ PRÕK, lisa 2 p 2.1.

²⁹ PRÕK, lisa 2.

³⁰ PGS, § 100¹⁵.

³¹ PGS, § 21 lg 1.

³² PLRÕK, lisa 1 p 4.4.

³³ PLRÕK, lisa 1 p 4.8.

³⁴ PLRÕK, lisa 1 p 4.9.

1.5.1.2. Tagada, et õppekava üldosa punkt 9.5 oleks kooskõlas Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 22 lõikega 12, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.3.2 toodud selgitustest.

1.5.1.3. Tagada, et õppekava üldosa lihtsustatud õppe tunniressursi kasutamine oleks kooskõlas Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ lisa 1 punktiga 3.2, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.3.3 toodud selgitustest.

1.5.1.4. Tagada õppekava üldosas lihtsustatud õppe tunnijaotusplaanis eesti keele ainetundide kajastamine, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 100¹⁵, Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ lisa 1 punktist 3.2 ja käesoleva õiendi punktis 1.3.4 toodud selgitustest.

1.5.1.5. Tagada õppekava üldosa punkt 3.2 valikainete osas, mida pakutakse lihtsustatud õppe õpilastele, lähtudes Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ lisa 1 punktis 3.2 ja käesoleva õiendi punktis 1.3.5 toodud selgitustest.

1.5.1.6. Täiendada õppekava üldosas loovtöö põhimõtteid lihtsustatud õppe õpilastele, et need oleks kooskõlas Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ § 2 lõikega 2 ja § 5 lõikega 5, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.3.6 toodud selgitustest.

1.5.1.7. Täiendada õppekava üldosa toimetuleku- ja hooldusõppe taseme õpilaste õppekorralduse kohta, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 18 lõikest 2¹ ja käesoleva õiendi punktis 1.3.7 toodud selgitustest.

1.5.1.8. Täpsustada õppekava üldosas lihtsustatud õppetaseme õpilase põhikooli lõpetamise tingimused, sh erisused, lähtudes Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ §-st 4 ja käesoleva õiendi punktis 1.3.8 toodud selgitustest.

1.5.1.9. Tagada, et õppekava üldosa lihtsustatud õppe lisaõppe võimalused oleks kooskõlas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 50 ning Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ § 4 lõikega 7, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.3.9 toodud selgitustest.

Ettekirjutuse 1.5.1 täitmise tähtaeg: 01.04.2025.

1.5.2. Tagada kooli õppekava ainevaldkondade kavade vastavus Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ ning Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määrusele nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ järgmistes osades.

1.5.2.1. Tagada, et kooli õppekava eesti keele ainekava oleks Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisaga 1 kooskõlas, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.4.1. toodud selgitustest.

1.5.2.2. Tagada, et kooli õppekava võõrkeelte valdkonnakava oleks kooskõlas Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisaga 8, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.4.2 toodud selgitustest.

1.5.2.3. Tagada, et kooli õppekava matemaatika valdkonnakava oleks kooskõlas Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisaga 5, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.4.3 toodud selgitustest.

1.5.2.4. Tagada, et kooli õppekava loodusainete valdkonnakava oleks kooskõlas Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisaga 4, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.4.4 toodud selgitustest.

1.5.2.5. Tagada, et kooli õppekava ajaloo ja ühiskonnaõpetuse ainekavad oleks kooskõlas Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisaga 6, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.4.5 toodud selgitustest.

1.5.2.6. Tagada, et kooli õppekava kehalise kasvatuse ainekava oleks kooskõlas Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisaga 2, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.4.6 toodud selgitustest.

1.5.2.7. Tagada, et kooli õppekava lihtsustatud õppetase eesti keel teise keelena ainekava oleks kooskõlas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-ga 100¹⁵, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.4.7 toodud selgitustest.

1.5.2.8. Tagada, et matemaatika ainekava täiendatakse vastavalt Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ lisa 1 punktis 4.4 sätestatule, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.4.8 toodud selgitustest.

1.5.2.9. Tagada, et muusika ainekava täiendatakse vastavalt Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ lisa 1 punktis 4.8 sätestatule, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.4.9 toodud selgitustest.

1.5.2.10. Tagada, et kunsti ainekava täiendatakse vastavalt Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ lisa 1 punktis 4.9 sätestatule, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.4.10 toodud selgitustest.

Ettekirjutuse 1.5.2 täitmise tähtaeg: 01.04.2025.

2. Õppekorralduse vastavus nõuetele

Õppe ja kasvatuse korraldus määratakse kooli õppekavas³⁵, lähtudes riiklikus õppekavas esitatud nõuetest ning kooli õppe- ja kasvatustegevus peab järgima õppekavas sätestatut. Kool peab õppetööd korraldades lähtuma õppekavast, mis on kooli õpingute alusdokument³⁶.

2.1. Seadus sätestab³⁷, et direktor kehtestab kooli päevakava, mis kajastab õppetegevuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste järjestust, näiteks pikapäevarühma, ringide ja stuudiote korraldatavate tegevuste järjestust ja ajalist kestust. Kooli päevakava üheks osaks on tunniplaan³⁸. Direktor on kehtestanud³⁹ päevakava, milles on tundide ja vahetundide ajad ning ajad, mil koolimaja on avatud, dokumendile on lisatud tunniplaan, pikapäevarühma ajakava ja huviringide ajakava.

2.2. Klassipäevik on koolidokument, milles peetakse arvestust õppetegevuse ning õpilaste õpitulemuste kohta vastavalt klassipäeviku täitmise juhendile⁴⁰.

Klassipäevikud on Stuudiumis. Enne järelevalve algust olid paaril õpetajal osaliselt õppetundide sissekanded venekeelsed, kuid järelevalve ajal need korrastati. Tunnid on korrektselt sisse kantud, päevikutes on hinnangud (esimestes klassides) ja hinded, kodused ülesanded, info ja märkused. Lisaks kajastuvad Stuudiumis õpetajate ainekaardid ehk töökavad trimestrite kaupa. Ainekaardid on nähtavad õpetajatele, vanematele ja õpilastele.

Ärakuulamisel palus direktor kustuta lause „Enne järelevalve algust olid paaril õpetajal osaliselt õppetundide sissekanded venekeelsed, kuid järelevalve ajal need korrastati.“ Selgitame, et korrastamine on lubatud ja järelevalve õiendis kajastatakse ka seda osa, mida on korrastatud.

2.3. PGSi⁴¹ kohaselt peab õpilasele koolis vajadusel tagama tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenuse. Sotsiaalpedagoogi kvalifikatsiooninõuded⁴² on erialane kõrgharidus või sotsiaalpedagoogi kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

³⁵ PGS, § 15 lg 1.

³⁶ PGS, § 17 lg 1.

³⁷ PGS, § 25 lg 6.

³⁸ Sotsiaalministri 27.03.2001. a määrus nr 36 „Tervisekaitsenõuded kooli päevakavale ja õppekorraldusele“, § 10 lg 1.

³⁹ Direktori 02.09.2024 käskkiri nr 1-3/1.

⁴⁰ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ § 11 lg 1.

⁴¹ PGS, § 37 lg 2.

⁴² PGS, § 74¹ lg 9.

Koolis töötab kvalifikatsiooninõuetele mittevastav sotsiaalpedagoog, kellel ei ole erialast kõrgharidust või sotsiaalpedagoogi kutset. Teisi tugispetsialiste, eripedagoog, logopeedi ja psühholoogi, koolis ei tööta.

Direktori sõnul saavad õpilased tugiteenuseid headelt spetsialistidelt emakeeles, kuid nad ei saa abi eesti keeles. Opetajate esindajate sõnul on koolis kõik tugispetsialistid olemas.

EHISE⁴³ ja koolis kontrollitud andmetel töötab koolis ainult sotsiaalpedagoog, teisi tugispetsialiste ei tööta. Tugispetsialistide teenus on õppeprotsessis õpilase arengut, võimetekohast õppimist ja sotsiaalseid oskusi toetav logopeedi, eripedagoogi, koolipsühholoogi või sotsiaalpedagoogi teenus⁴⁴. Direktor peab võtma teenuse osutamiseks kooli tööle vajalikud tugispetsialistid või korraldama teenuse kättesaadavuse muul viisil, arvestades seejuures õpilaste vajadustega⁴⁵. Selline korraldus, kus koolis töötavad tugispetsialistidena kvalifikatsiooninõuetele mittevastavad spetsialistid, ei toeta tugiteenuseid vajavaid õpilasi ning koolil ja pidajal tuleb leida võimalusi tugiteenuste tagamiseks.

2.3. PGSi⁴⁶ kohaselt viiakse õpilase arengu toetamiseks temaga koolis läbi vähemalt üks kord õppeaastas arenguvestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Kooli õppekava⁴⁷ kohaselt viib vestluse läbi klassijuhataja.

Hoolekogu esindajate sõnul viiakse õpilastega arenguvestlusi läbi kord aastas, vajadusel ka rohkem. Juhtkonna sõnul planeerivad klassijuhatajad arenguvestluste läbiviimist vajadusel kogu õppeaastale, aga peamiselt toimuvad arenguvestlused kevadel. Järelevalve vaadati kolme klassi arenguvestluste koondtabeleid, millest nähtus, et kõikide õpilastega ei ole arenguvestlusi läbi viidud.

2.4. Ettekirjutused pidajale

- 2.4.1. Tagada koolis eripedagoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2. Täitmise tähtaeg: 01.03.2025.
- 2.4.2. Tagada koolis psühholoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2. Täitmise tähtaeg: 01.03.2025.
- 2.4.3. Tagada koolis sotsiaalpedagoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning § 74¹ lõikest 9. Täitmise tähtaeg: 01.03.2025.
- 2.4.4. Tagada koolis logopeedi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2. Täitmise tähtaeg: 01.03.2025.
- 2.4.5. Viia vähemalt üks kord õppeaastas kõigi õpilastega läbi arenguvestlus, lähtudes käesoleva õiendi punktis 2.3 toodud selgitustest ja põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 5. Täitmise tähtaeg: 01.07.2025.

3. Kooli õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon ja eesti keele oskus

3.1. Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust seaduses⁴⁸

⁴³ EHIS, 12.11.2024.

⁴⁴ Haridus- ja Teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“ § 2 lg 1

⁴⁵ Haridus- ja Teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“ § 3 lg 4.

⁴⁶ PGS, § 37 lg 5.

⁴⁷ Kooli õppekava, p 12.

⁴⁸ PGS, § 74¹.

sätetatud nõuetele ja võrreldi EHISesse⁴⁹ kantud andmete vastavust kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

3.2. Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, on koolis 48: direktor, õppealajuhataja, kes töötab ka õpetajana, sotsiaalpedagoog, kes töötab ka õpetajana ja 45 õpetajat. Direktori, õppealajuhataja ja 30 õpetaja kvalifikatsioon vastab nõuetele, 15 õpetajal ja sotsiaalpedagoogil nõuetele vastavat kvalifikatsiooni ei ole. Isikul, kes töötab nii sotsiaalpedagoogi kui õpetajana, on kvalifikatsiooninõuded täidetud õpetajana töötamiseks, kuid sotsiaalpedagoogina töötamiseks tal kvalifikatsioon puudub.

3.3. Kvalifikatsioon ei vasta nõuetele järgmistel õppe- ja kasvatusala töötajatel:

- 1) õpetaja (18 tundi: kunst I kooliastmes 1,5; matemaatika I kooliastmes 4; eesti keel I kooliastmes 9; inimeseõpetus I kooliastmes 1; tööõpetus I kooliastmes 1,5 ja loodusõpetus I kooliastmes 1 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping;
- 2) õpetaja (12 tundi: muusika I kooliaste 12 tundi) – puudub õpetajakutse. EHISes on märgitud kvalifikatsioon vastavaks, õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping;
- 3) õpetaja (10 tundi: matemaatika II kooliastmes 10 tundi) – puudub õpetajakutse. EHISes on märgitud kvalifikatsioon vastavaks, õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping;
- 4) õpetaja (6 tundi: kehaline kasvatus I kooliaste 6 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping, õpib magistratuuris;
- 5) õpetaja (koormus 24 tundi: loodusõpetus II kooliastmes 3 ja III kooliastmes 2; geograafia III kooliastmes 7 ja bioloogia III kooliastmes 12 tundi) – puudub õpetajakutse. EHISes on märgitud kvalifikatsioon vastavaks, õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping.
- 6) õpetaja (24 tundi: tööõpetus I kooliastmes 1; vene keel I kooliastmes 1 ja II kooliastmes 5; eesti keel II kooliastmes 5; loodusõpetus II kooliastmes 2; kunst I kooliastmes 1; kirjandus II kooliastmes 2; matemaatika II kooliastmes 5; tehnoloogiaõpetus II kooliastmes 1 ning käsitöö ja kodundus II kooliastme 1 tund) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping;
- 7) õpetaja (22 tundi: eesti keel II kooliastmes 20 ja inimeseõpetus II kooliastmes 2 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping, õpib magistratuuris;
- 8) õpetaja (28 tundi: loodusõpetus II kooliastmes 3 ja III kooliastmes 2; geograafia III kooliastmes 9; keemia III kooliastmes 10 ja bioloogia III kooliastmes 4 tundi) – puudub õpetajakutse. EHISes on märgitud kvalifikatsioon vastavaks, õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping.
- 9) õpetaja (24 tundi: inglise keel I kooliastmes 3, II kooliastmes 15 ja III kooliastmes 6 tundi) – puudub õpetajakutse. EHISes on märgitud kvalifikatsioon vastavaks, õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping;
- 10) õpetaja (20 tundi: kunst I kooliastmes 1; eesti keel I kooliastmes 7 ja II kooliastmes 5; tööõpetus I kooliastmes 1; loodusõpetus I kooliastmes 1 ja matemaatika I kooliastmes 4 tundi) – puudub õpetajakutse. EHISes on märgitud kvalifikatsioon vastavaks, õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping;
- 11) õpetaja (25 tundi: kehaline kasvatus I kooliastmes 8; II kooliastmes 11 ja III kooliastmes 6 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping, õpib magistratuuris;
- 12) õpetaja (2 tundi: informaatika III kooliastmes 2 tundi) puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse; õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping;
- 13) õpetaja (12 tundi: matemaatika II kooliastmes 4; kunst I kooliastmes 2 ja II kooliastmes

⁴⁹ EHIS, 12.11.2024.

- 3 ning õpiabirühm I kooliastmes 2 tundi) – puudub õpetajakutse, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping;
- 14) õpetaja (25 tundi: eesti keel I kooliastmes 8 ja II kooliastmes 5; kunst I kooliastmes 1; tööõpetus I kooliastmes 2; kehaline kasvatus I kooliastmes 2; kirjandus II kooliastmes 2; loodusõpetus I kooliastmes 1; inimeseõpetus I kooliastmes 1 ja matemaatika I kooliastmes 3 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping, omandab kõrgharidust;
- 15) õpetaja (24 tundi: kirjandus II kooliastmes 6; inglise keel I kooliastmes 3 ja II kooliastmes 3 ning vene keel II kooliastmes 12 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.

Ära kuulamisel esitas direktor uuesti kahe õpetaja dokumendid koos selgitusega, et direktori hinnangul on õpetajatel nõuetele vastav kvalifikatsioon. Selgitame, et nimetatud kaks õpetajat on magistritasemega ning on töötanud enne 01.09.2013 koolis õpetajana, kuid õpetajad ei ole omandanud pedagoogilist kõrgharidust. Neil on omandatud muu kõrgharidus, aga mitte pedagoogiline. Omandatud täienduskoolitused ei anna õpetajale pedagoogilist tasemehariduse diplomit. Järelevalvet läbiviiv peaekspert esitas dokumendid hindamiseks Eesti ENIC/NARIC Keskusele ning antud keskusest on hinnatud õpetajad kvalifikatsioonile mittevastavaks.

Koolis ei vasta kvalifikatsioon kehtestatud nõuetele 15 õpetajal. Neist seitsmel on võimalik saavutada nõuetekohane kvalifikatsioon, taotledes õpetajakutset. Kaheksal õpetajal puuduvad nii nõutav magistritaseme haridus kui õpetajakutse.

3.4. PGSi⁵⁰ kohaselt kehtestab kooli õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ja teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtadele korraldatava konkursi läbiviimise korra kooli hoolekogu direktori ettepanekul.

Kooli hoolekogu⁵¹ on vastava dokumendi kehtestanud. Korra kohaselt kuulutab konkursi vabale ametikohale direktor, kes moodustab ka vähemalt kolmeliikmelise komisjoni. Konkurss toimub kahes voorus ning peale teist vooru tehakse otsus kandidaadile tööd pakkudes või konkurss luhtunuks kuulutades. Järelevalves esitatud konkursi protokollidest nähtub, et direktor on moodustanud kolmeliikmelise komisjoni ning konkurss on läbi viidud kahes voorus. Nii 2023. kui ka 2024. aastal on vaba ametikoha konkursi läbi viidud kahel korral. Protokollidest nähtub, et esimesel korral, veebruarikuus, edastati kuulutused erinevatesse ajalehtedesse, kooli kodulehele ja sotsiaalmeediasse, kuid täiendava konkursi kuulutused, maikuus, edastati ainult kooli kodulehel ja sotsiaalmeedias. Juhtkonna sõnul edastatakse konkursi kuulutused alati ka ajalehtedele, kuid võetakse ka isiklikult ühendust.

3.5. Haridusametuse juht peab tegema kõik endast sõltuva, et täita õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohad kvalifikatsiooninõuetele vastavate pedagoogidega. Kui õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus ning kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ja õpitulemuste saavutamine, ning kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.⁵² Sellisel juhul korraldab direktor aasta jooksul uue avaliku konkursi.

Koolis ei vasta kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele 15 õpetajat, neist kuuega on sõlmitud tähtajatud töölepingud.

⁵⁰ PGS, § 74 lg 6.

⁵¹ Hoolekogu 10.10.2023 protokoll (numbrita).

⁵² PGS, § 74 lg 7.

3.6. Määruse⁵³ kohaselt kantakse õpetajate, koolijuhtide ja tugispetsialistide kohta õpetajate ja akadeemiliste töötajate alamregistrisse muude andmete hulgas nende vastavus kvalifikatsiooninõuetele. EHISE⁵⁴ sissekannetes oli kooli poolt märgitud kvalifikatsioon vastavaks 6 õpetajal, kuigi järelevalve hinnangul ei vastanud nende isikute kvalifikatsioon nõuetele.

3.7. Seadus⁵⁵ sätestab, et koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv peab nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt olema piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

Õpetajad annavad koolis kokku 968 tundi nädalas, sealhulgas kvalifikatsiooninõuetele vastavad õpetajad 692 tundi (72 %) ja õpetajad, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, 276 tundi (28 %). Eeltoodust tulenevalt ei ole koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

3.8. Pedagoogid peavad oskama⁵⁶ riigikeelt vastavalt keelseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Vabariigi Valitsuse määrus sätestab, et õppeasutuste juhid, nende asetäitjad ja õppealajuhatajad ning eesti keele ja eesti keeles õpetavad õpetajad peavad eesti keelt oskama C1-tasemel⁵⁷, kõik ülejäänud pedagoogid vähemalt B2-tasemel⁵⁸.

EHISE andmetel on eesti keele oskuse nõuetele vastavate õpetajate osakaal olnud koolis läbivalt madalam kui Eestis ning pisut madalam kui Jõhvi vallas (joonis 1).

Joonis 1. Õpetajate vastavus riigikeeleoskuse tasemenõuetele, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

3.8.1. Järelevalves selgus, et koolis on 34 pedagoogi, kellel on nõutav C1 keeleoskuse tase: direktor, õppealajuhataja, sotsiaalpedagoog ja 31 õpetajat. Järelevalves vaadeldud dokumentide põhjal on kõikidel vastav keeletase olemas. Nõutavat C1 keeletaset ei ole ühel õpetajal, kes on sooritanud B2 keeleeksami. Õpetajale on tehtud ettekirjutus sooritada C1-taseme eksam, mille

⁵³ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruse nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 17, § 18 lg 1.

⁵⁴ EHIS, seisuga 12.11.2024.

⁵⁵ PGS, § 7 lg 1; § 74 lg 9.

⁵⁶ PGS, § 74¹ lg 4.

⁵⁷ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 9 p-d 6 ja 7.

⁵⁸ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 8 p 6.

tähtaeg on tulevikus.

Koolis töötab 14 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle ametikohal on vajalik osata eesti keelt B2-tasemel: nendest kümnel õpetajal on vastav keeletase. Neljal õpetajal puudub vajalikku keeleoskust tõendav dokument, nende keeleoskuse tase on B1. Vastavalt määrusele⁵⁹ peavad need õpetajad omandama riigikeele B2-taseme hiljemalt 01.08.2025.

3.9. EHIS⁶⁰ andmetel on eesti keele ja eesti keeles õpetamise metoodika pikematel kursustel 2020.–2024. aastal osalenud 15 õpetajat. Juhtkonna sõnul saavad õpetajad ise otsustada koolituste osas ning sellel aastal on tähelepanu eesti keele oskuse arendamisel ja tasemete tõstmisel.

3.10. Ettepanekud direktorile

- 3.10.1. Soovitada kvalifikatsiooninõuetele mittevastavatel õppe- ja kasvatusala töötajatel, kel on olemas magistritaseme haridus, esimesel võimalusel taotleda õpetajakutse ning toetada ja motiveerida neid kutse omandamisel.
- 3.10.2. Julgustada õpetajaid, kel nõutud tasemeharidus puudub, õppima asuda ning toetada neid tasemehariduse omandamisel.

3.11. Ettekirjutused pidajale

- 3.11.1. Tagada Eesti hariduse infosüsteemi kantud andmete õigsus, lähtudes Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruse nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 17 ja § 18 lõikes 1 sätestatust. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.02.2025.
- 3.11.2. Tagada kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate piisavus lähtuvalt nende läbiviidava õppe- ja kasvatusgevuse mahust, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikest 9. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 3.11.3. Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 74¹ esitatud nõuetele, lähtuda põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõikest 1, § 74 lõikest 6 ning tagada avalike konkursside korraldamine nende õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel on olemas nõutav tasemeharidus, kuid puudub õpetajakutse, juhul, kui töötajale ei ole omistatud õpetajakutset hiljemalt 31.12.2025. Täitmise tähtaeg: 01.01.2026.
- 3.11.4. Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikes 4 esitatud nõuetele ja lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikes 6 esitatust, tagada avalike konkursside korraldamine nende õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel puudub magistrikraad. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.

4. Eesti keele ja eestikeelse aineõppe korraldus

Järelevalves vaadeldi, kuidas on eesti keele ja eestikeelne aineõpe korraldatud. Tegemist on keelekümbeluskooliga, kus rakendatakse varajast ja hilist keelekümbelust. Koolis õpitakse nii varajase kui ka hilise keelekümbelusega klassides ning lisaks on ka veel venekeelsed klassid, kus õpitakse eesti keelt teise keelena. Eesti keele tundide arv vastab riiklikus õppekavas⁶¹ sätestatule. Esimestes ja neljandates klassides toimub õppetöö eesti keeles.

4.1. Järelevalves vaadeldi kümme õppetundi: viit eesti keele tundi ja viit eestikeelset ainetundi. Tunnivaatlusel viibis kooli esindajana õppealajuhataja, kes andis õpetajatele vaadeldud tundide kohta esmast tagasisidet.

⁵⁹ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 10 lg 6.

⁶⁰ EHIS, seisuga 12.11.2024.

⁶¹ PRÕK, lisa 1.

Õpetajad rääkisid tundides eesti keeles ja tunnid vastasid ainekavale. Mõnes tunnis kontrollis õpetaja sõnadest arusaamist, küsides õpilastelt, kas nad said aru ning õpilased tõlkisid sõnu vene keelde. Õpetajate eesti keele kasutus oli õpilastele eakohane, enamasti räägiti sobivas kõnetempos.

4.2. Õigusaktides⁶² on sätestatud, et õppekeskkond peab toetama õpilase arengut, peab võimaldama õpilasel õppes aktiivselt osaleda. Õppetöö peab toimuma ruumis, kus on võimalik liikumist eeldavateks tegevusteks, näiteks rühmatööks ja õppemängudeks, kus saab inventari ümber paigutada ning on võimalik kasutada digitehnoloogiat, -keskkondi ja -materjale⁶³.

Klassiruumide seintel oli eesti keele õppe toetamiseks vähe materjali. Ühes klassiruumis oli seintel palju õppematerjale ning pilte ja lisaks olid kahes klassis seintel grammatikatabelid, mõned väljendid, reeglid ja valemid. Kommunikatiivset keeleõpet soodustav keskkond oli loodud ühes ainetunnis, kus pingid olid paigutatud rühmatööks sobivalt. Enamjaolt istusid õpilased üksteise selja taga ning neil puudus omavaheline silmside. Kool on valdavalt varustatud tänapäeva nõuetele vastavate tehniliste vahenditega (arvuti, ekraan, dokumendikaamera). Õpetajad kasutavad vahendeid eeskätt õppe sisu visualiseerimiseks.

4.3. Määruses⁶⁴ on sätestatud, et õpilane peab olema õppes aktiivne osaleja, kes võtab võimete kohaselt osa oma õppe eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib ennast ja oma kaaslasi hindama. Omandatud teadmisi peab õpilane rakendama muu seas ka arutledes ja argumenteerides. Tundides tuleb rakendada mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ning aktiivsust, loovust, koostööd ja tagasisidet soodustavaid õppetegevusi.⁶⁵

Tundides domineerisid traditsioonilised õppemeetodid. Enamik õpiülesandeid olid seotud igapäevaeluga ning on vajalikud, harivad ja silmaringi laiendavad. Õpiülesanded olid valdavalt seotud varem õpituga, toimus kordamis- või jätkutund. Kümnest vaadeldud tunnist viies alustati uut teemat. Materjal oli õpilastele ette antud ning nad ei pidanud ise midagi looma, välja arvatud ühes tunnis.

Tundides puudus aktiivne omavaheline arutlemine, arendati rohkem õpetaja kuulamist ja teksti lugemist ning vähesel määral kirjutamise oskust. Rääkimisele ei pööratud piisavalt tähelepanu, aktiivset suhtlust oli kahes tunnis. Õpilaste keelekasutus oli valdavalt tagasihoidlik, vaid varajase keelekümblusega klasside õpilased rääkisid julgelt ja spontaanselt. Rohkem tuleks tähelepanu pöörata õpilaste seotud kõne kujundamisele ning aineõppega seotud sõnavara arendamisele. Julgemalt peaksid õpetajad kasutama aktiivõppemeetodeid, et õpilastel oleks võimalik rohkem arutleda, uurida ning jagada oma teadmisi.

Vaadeldud tundides kasutasid vaid kaks õpetajat tunni alguses õpilasi tööle innustavaid ja häältestavaid ülesandeid, kuid peamiselt piirdui eelnevates tundides õpitud materjali kordamisega. Ühes tunnis kasutati tahvelarvutit teema kinnistamiseks, mis on hea vaheldus sisutihedale tunnile.

Uue keelilise materjali maht oli eesti keele tundides vähene. Uue sõnavara õppimise ja kinnistamisega ei tegeletud. Ühes ainetunnis kasutas õpetaja palju uusi sõnu, selgitas sõnade tähendust, kuid uute sõnade kinnistamisega edasi ei tegelenud. Aineõpetajate sõnul on õpiku materjal raske ja seepärast õpikuid ja töövihikuid ei kasutata. Õpilastel on õpimapid, õpetajad koostavad töölehti, kuid õpetajad ei jõukohasta õpilastele mõisteid ja materjale.

⁶² PGS, § 19 lg 1; PRÕK, § 5 lg 1

⁶³ PRÕK, lisa 1, p 1.7.

⁶⁴ PRÕK, § 5 lg 1.

⁶⁵ PRÕK, lisa 1, p 1.5.

Vaadeldud ainetundides ei püstitatud keelelisi eesmärke. Ainetundides peaks olema oluline, et õpilane räägib, avaldab arvamust. Vaadeldud tundides kasutasid õpilased ühesõnalisi vastuseid. Õpetajad sõnastasid küsimused vormis, mis eeldasidki lühidalt vastamist, mitte oma mõtte jagamist. Mõnes tunnis rõhutasid õpetajad täislausega vastamist või järelekordamist. Õpilast toetavaks rääkimiseks võiks kasutada valmis lausemalle ja toetavaid sõnaseide, et õpilastel oleks võimalik vastata pikemate lausetega ning need kinnistuksid edaspidiseks.

Peale tundide vaatlust andis õppealajuhataja igale õpetajale tagasisidet. Konkreetset tundide tagasisidestamise vormi koolis ei kasutatud.

Ära kuulamisel esitas koolidirektor tunnivaatluslehe vormi. Tunnivaatlusleht on koolis olemas.

Kooli eestikeelsele õppele ülemineku kavas (2023/2024) nähakse riigikeeleoskuse parandamiseks ette ka eestikeelne huvitegevus. Koolis tegutsevad eestikeelsed huviringid - muusika-, robotika-, tehnoloogia-, tantsu- ja digikunsti ring, mis on peamiselt suunatud I ja II kooliastmele. Juhtkonna sõnul toetavad huviringid eesti keele õpet ning huviringides osaletakse meelsasti.

4.4. Ettepanekud direktorile

- 4.4.1. Kasutada tundides aktiivõppemeetodeid ja/või nende elemente, et aktiveerida õpilase õppimist. Samuti pöörata tähelepanu õpilaste seotud eestikeelse kõne arendamisele ning spontaansele verbaalsele eneseväljendamisele, rääkimise ja kirjutamise arendamisele.
- 4.4.2. Anda igas tunnis õpilastele vajalikud sõnad, väljendid, fraasid ja lausemallid vastavalt teemale ning õpetada nende kasutamist ja seejärel harjutada keelematerjali kasutamist suhtluses.
- 4.4.3. Kasutada tundides õpilaste aktiivset suhtlemist võimaldavaid tööviise, võtteid, mis ergutavad arutelu ja suunavad õpilasi kaasa mõtlema ja avaldama oma arvamust.
- 4.4.4. Arendada võrdselt kõiki keelelisi osaoskusi, pöörates kõige suuremat tähelepanu rääkimist võimaldavatele ülesannetele, seotud eestikeelse kõne arendamisele ja eneseväljendamisele.

5. Eesti keele õppe tulemuslikkus

5.1. PGSi⁶⁶ kohaselt tuleb koolis teha sisehindamist, mis on pidev protsess ja mille eesmärk on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Selleks tuleb selgitada välja kooli tugevused ja parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse kooli arengukava. Sisehindamisel tuleb analüüsida õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hinnata nende tulemuslikkust. Järelevalves vaadeldi eelkõige, kuidas on hinnatud eesti keele õppe tulemuslikkust ning milliseid arendustegevusi eesti keele ja eestikeelsele õppele üleminekuks on kavandatud.

5.2. Koolis on sisehindamise läbiviimise kord, direktor on selle dokumendi käskkirjaga⁶⁷ kinnitanud. Kord sätestab, et sisehindamist algatab direktor enne uue arengukava loomist, sisehindamise läbiviimiseks võib moodustada vajadusel töörühmi ning sisehindamise kokkuvõttes tuuakse välja kooli tugevused ja parendusvaldkonnad, mille põhjal määratletakse kooli arengu eesmärgid ja põhisuunad.

Sisehindamise korra kohaselt koostab iga valdkonna juht iga õppeaasta alguseks tegevuskava, milles on seatud õppeaastaks konkreetsed sisehindamise eesmärgid. Õpetajate esindajad ei

⁶⁶ PGS, § 78 lg 1.

⁶⁷ Direktori 11.10.2023 käskkiri nr 1-3/112.

osanud nimetada konkreetseid sisehindamise eesmärgi. Juhtkonna sõnul kirjutatakse kõik aasta eesmärgid lahti üldtööplaanis.

Kooli sisehindamise kord määratleb sisehindamisega seonduva väga üldiselt. Täiesti esitamata on sisehindamise kui pideva protsessi toimumine. Samuti ei ole sisehindamine seotud arengukava ja arengueesmärkide täitmisega. Sisehindamine peab hindama, kas arengukavas seatud arengueesmärgid täideti. Kooli tugevusi ja parendusvaldkondi saab välja selgitada tõendite, näitajate tuginedes. Sisehindamine peab olema pidev protsess.

5.3. Järelevalves esitati sisehindamise aruanne 2021–2023, milles on välja toodud õppe- ja kasvatustegevuse ning juhtimise tulemuslikkus tegevusnäitajad, riiklikud rahuloluküsitluste tulemused 4. ja 8. klassi ning õpetajate ja lastevanemate rahuloluküsitluste tulemused. Saadud andmed on välja toodud tabelite ja joonistega ning õpilaste rahuloluküsitluste tulemusi on võrreldud viimase kolme aasta andmetega. Sisehindamise aruandes ei ole analüüsitud eelmise arengukava täitmist. Juhtkonna selgituste kohaselt keskenduti õppekava täitmisele ning arengukava täitmist ei analüüsitud.

Ära kuulamisel töi direktor välja, et koolijuht esitab igal aastal kooli pidajale tegevusaruande ning lisas nimetatud dokumendi 2023. aasta kohta. Selgitame, et antud alapunktis on kirjutatud sisehindamise aruandest 2021–2023 ning vestlusel juhtkond nõustus, et antud dokumendis ei ole arengukava täitmist analüüsitud.

5.4. Kooli õppenõukogu peab õppeaasta lõpul läbi arutama õppe- ja kasvatustegevuse tulemused ja tegema ettepanekuid juhtkonnale kooli õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks⁶⁸.

Ainevaldkondade juhid ja õppealajuhataja on teinud ülevaated möödunud õppeaastast, ülevaated on lisatud õppenõukogu protokollidele. Ülevaated sisaldavad statistilisi andmeid, kuid mitte analüüsi või järeldusi. Õppealajuhataja tehtud ülevaates on kokku võetud tegevused, mis tehti 2023/2024. õppeaastal, kuid kokkuvõttes ei ole välja toodud ettepanekuid või tegevusi järgmiseks õppeaastaks. Protokollidest ei selgu koosolekul arutletu ning puuduvad ettepanekud edasiseks tegevuseks. Juhtkonna sõnul toimus arutelu suuliselt ning seda ei ole protokollitud.

5.5. PGSi⁶⁹ kohaselt tuleb kooli järjepideva arengu tagamiseks koostada arengukava, milles määratakse kooli arengu eesmärgid ja põhisuunad.

Jõhvi Vallavalitsus on kooli arengukava aastateks 2024–2027 kehtestanud⁷⁰. Arengukavas on välja toodud kooli missioon, visioon, põhiväärtused ning kooli arengu eesmärgid ja selleks kavandatud tegevused valdkondade kaupa, lisaks eeldatavad tulemused, vastutajad ja ressursid. Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnas on eesmärk „Õppe- ja kasvatusprotsess on õppijakeskne ja tulevikku vaatav“ ning välja on toodud tegevused, nt muukeelsete õpilaste ja vanemate toetamine eestikeelsele õppele ülemineku perioodil ning lõimitud aine ja keeleõppe efektiivne rakendamine (sh projektõpe). Nimetatud tegevus on planeeritud mitmele aastale ning tulemus peaks olema, et muukeelsetele õpilastele ja vanematele on tagatud piisav tugi.

5.6. Järelevalves esitati eestikeelsele haridusele ülemineku tegevuskava. Dokumendis on välja toodud hetkeolukorra kirjeldus 2023/2024 ning eestikeelsele haridusele ülemineku plaan, mis kajastab eesti ja vene keeles õpetamise osakaalu, õpilaste ja õpetajate keeleõppe arengut toetavaid tegevusi ja meetodeid, eestikeelsele haridusel üleminekuplaani kolme järgneva õppeaasta jooksul ning üleminekut toetavate tegevuste ajakava. Juhtkonna sõnul on ülemineku tegevuskava väga oluline ning sellest juhendatakse.

⁶⁸ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 6.

⁶⁹ PGS, § 67 lg 1.

⁷⁰ Jõhvi Vallavalitsuse 6.08.2024. a määrus nr 26 „Jõhvi Kesklinna Kooli arengukava 2024–2027 kinnitamine“.

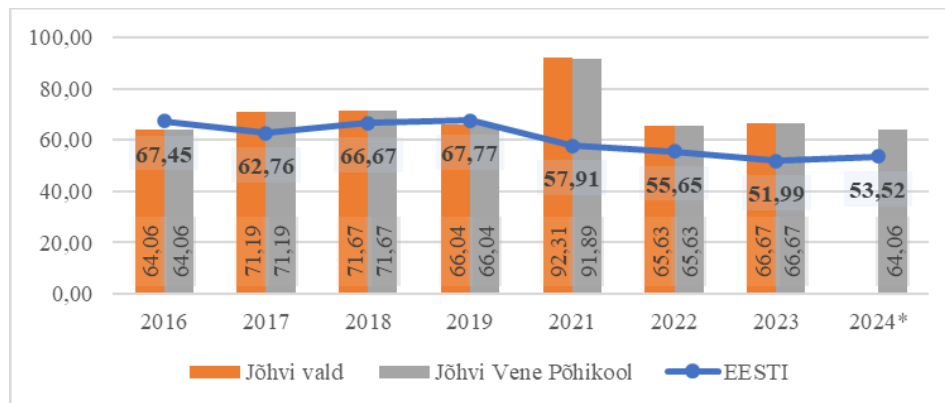
5.7. Õppeaasta üldtööplaani on dokument⁷¹, milles määratletakse kooli ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes kooli arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest. Üldtööplaani tuleb vormistada alapunktideni vastavalt tegevusvaldkondadele. Igas alapunktis määratletakse ülesanded, tegevused, vastutajad ja tähtajad⁷². Üldtööplaani peab õppenõukogu kinnitama⁷³ iga õppeaasta alguseks.

Üldtööplaani on kinnitatud õppenõukogu koosolekul⁷⁴. Üldtööplaanis on planeeritud 2024/2025. õppeaasta põhieesmärgid, tegevused valdkonniti, tähtajad, vastutajad ja kaasatud isikud. Igas tegevusvaldkonnas on toodud välja tegevused, ülesandeid eraldi välja toodud ei ole.

Üldtööplaanis on esitatud kooli toimise rutiinsed tegevused, nt eestvedamise ja juhtimise valdkonnas üldtööplaani koostamine, kinnitamine ning selle analüüs, õppenõukogud, kriisireguleerimismeeskonna koosolekud, dokumentide täiendamine, parandamine ja kinnitamine; õppe- ja kasvatusprotsessi valdkonnas tunniplaani koostamine ja korrigeerimine, asenduste organiseerimine, individuaalsete õppekavade koostamine, loovtööde kollokviumid, tundide külastamine.

Õpetajate esindajate sõnul arutatakse üldtööplaani eesmärke ja tegevusi augustikuus, õppealajuhataja annab suunised ning ainesektsioonides arutatakse ja esitatakse ettepanekud kogu õppenõukogule. Juhtkonna sõnul on üldtööplaani koostamine augustikuus mahukas töö, kaasatakse kõik õpetajad ning koos antud dokumenti koostatakse.

5.8. Kooli tulemusnäitajate põhjal on põhikooli osas eesti keeles B1 keeletaseme saavutanute osakaal olnud ühtlaselt kõrgem kui Eestis kokku (joonis 2). 2024. aasta andmed pärinevad Eksamite infosüsteemist (edaspidi *EIS*) ja ei ole lõpetajatega seotud.

Joonis 2. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpuksamil vähemalt B1-taseme saavutanute osakaal kokku, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

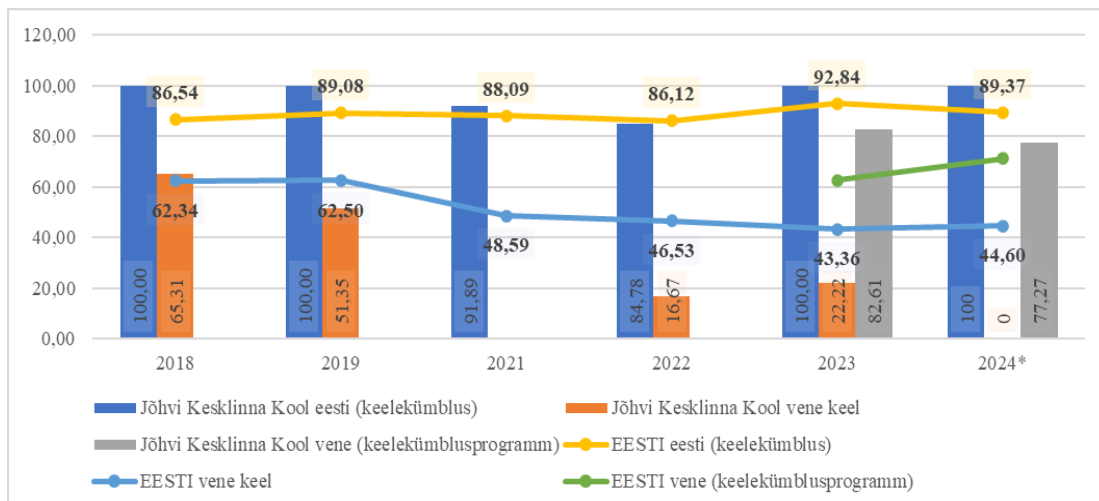
5.9. Koolis on põhihariduse lõpetajaid olnud nii keelekümbluses kui vene õppekeeles. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpuksamil B1 keeletaseme saavutanute osakaal on keelekümbluses olnud üldiselt Eesti samast osakaalust kõrgem, kuid vene õppekeeles madalam (joonis 3).

⁷¹ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4.

⁷² Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 5 lg 1.

⁷³ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 2.

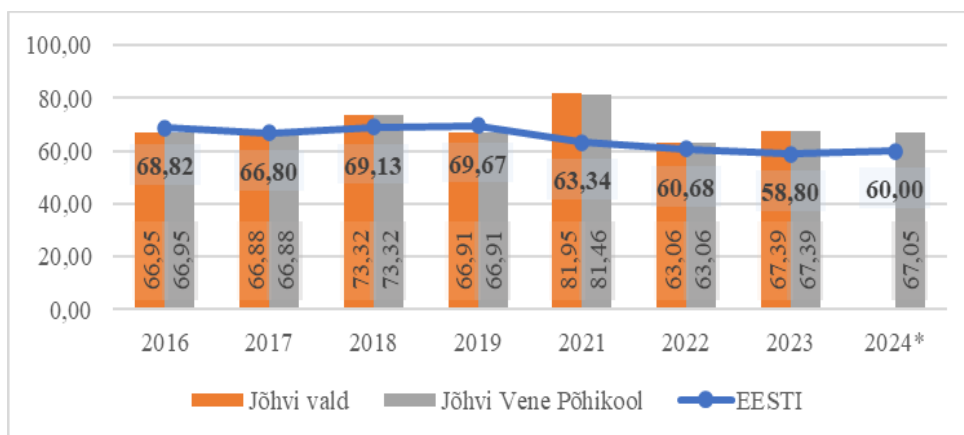
⁷⁴ Õppenõukogu 29.08.2024 koosoleku protokoll nr 6.

Joonis 3. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpuksamil vähemalt B1-taseme saavutanute osakaal kokku, % õppekeele lõikes⁷⁵.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

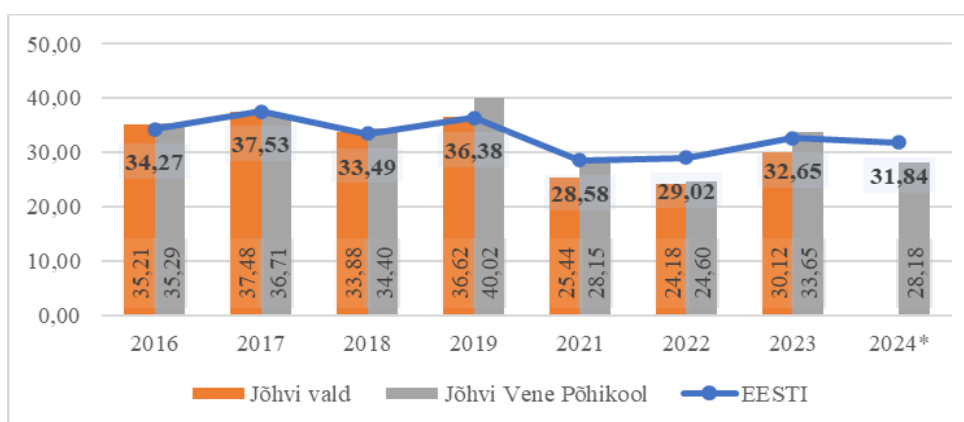
Eesti keel teise keelena põhikooli lõpuksami keskmise tulemuse suundumused on sarnased B1 keeletaseme saavutanute osakaalu suundumustele (joonis 4).

Joonis 4. Lõpuksamite tulemused: eesti keel teise keelena kokku.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

5.10. Põhikooli matemaatika lõpuksami keskmine tulemus on koolis olnud mõnel aastal Eesti keskmisest madalam, mõnel kõrgem (joonis 5).

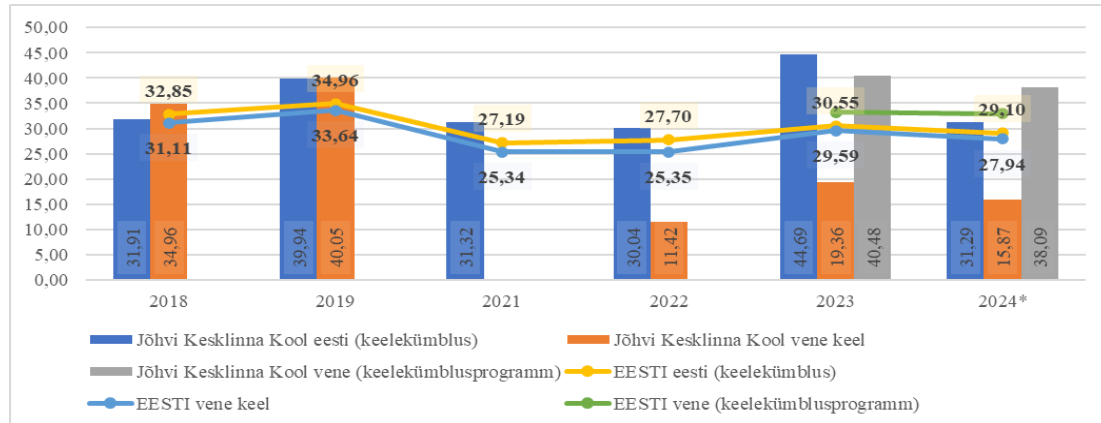

⁷⁵ Eesti keelekümblus – varane keelekümblus, vene keelekümblus – hiline keelekümblus.

Joonis 5. Lõpueksamite tulemused: matemaatika kokku.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

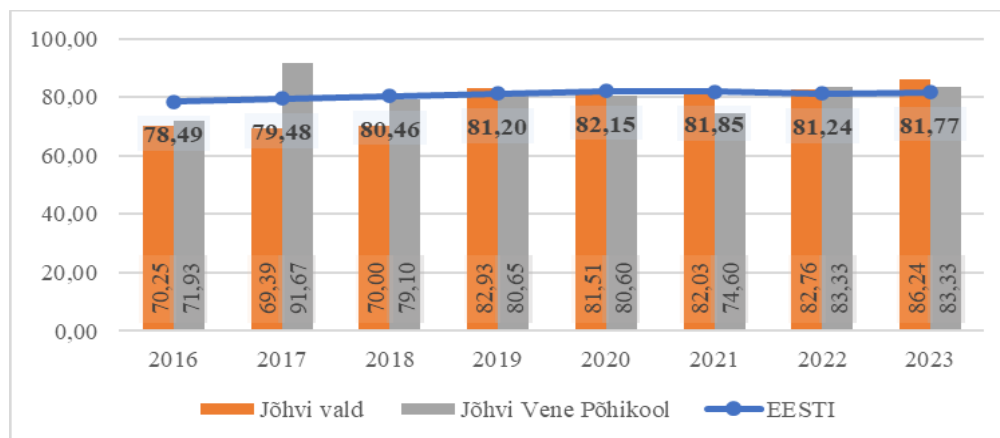
Vene õppekeeles põhikooli lõpetanute Eesti keskmise tulemusega võrreldes saab öelda, et koolis on põhikooli lõpetanute matemaatika eksami tulemused olnud läbivalt madalamad kui Eestis vene õppekeeles põhikooli lõpetanutel keskmiselt, kuid keelekümbluses lõpetanutel pisut kõrgemad kui keelekümbluses Eestis keskmiselt (joonis 5.1)

Joonis 5.1 Lõpueksamite tulemused: matemaatika õppekeelte lõikes.

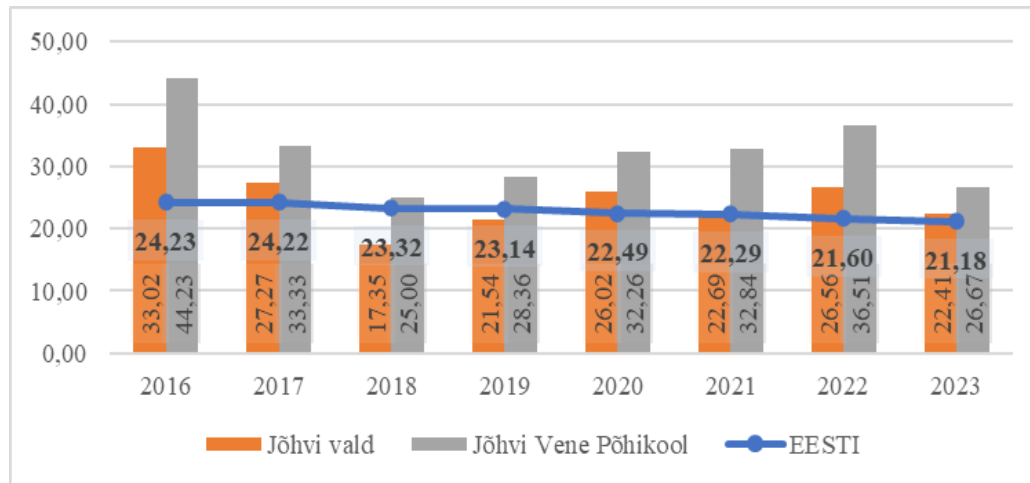
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

5.11. Keskkhariduse omandanute osakaal neli aastat pärast kooli lõpetamist on olnud valdavalt Eesti keskmise lähedal, mõnel aastal kõrgem, mõnel madalam (joonis 6). Kutsehariduse omandanute osakaal viis aastat pärast kooli lõpetamist on koolis olnud Eesti vastava näitaja väärtusest läbivalt kõrgem (joonis 7).

Joonis 6. Keskkhariduse omandanute osakaal neli aastat pärast põhikooli lõpetamist, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Joonis 7. Kutsealase hariduse omandanute osakaal viis aastat pärast põhikooli lõpetamist, %.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

5.12. Ettepanekud direktorile

- 5.12.1. Täiendada kooli sisehindamise korda ja täpsemalt kirjeldada pideva protsessina toimuvat sisehindamist, et oleks selge ning teada, kes, mida ja millal sisehindamises teeb.
- 5.12.2. Iga läbiviidud sisehindamise tegevuse (nt tunnivaatlused) kohta koostada kokkuvõte, kus tuua välja ilmnunud tugevused ja võimalikud parendusvaldkonnad, ning arvestada nendega uue õppeaasta üldtööplaani tehes.
- 5.12.3. Lähtuda üldtööplaani koostamisel eelmise õppeaasta tulemustest ning seada konkreetsed tegevused, sihid ja mõõdikud, et oleks üheselt arusaadav, mida tehakse ning mida soovitakse saavutada.